

Verloren democratische rechtsbeginselen

Af en toe lees je nog weleens een kort bericht over Silvio Berlusconi. Hij is inmiddels 86 jaar en nog altijd politiek actief. **Vanuit Nederland is altijd met verwondering gekeken naar de zakenman met de losse moraal, voor wie belangenverstrengeling en nepotisme essentiële onderdelen van het ondernemen blijken.**

Enige tijd geleden is het door Berlusconi opgezette media-imperium in Nederland geland. MFE, het voormalige Mediaset, is een Nederlandse vennootschap geworden, officieel gevestigd in Amsterdam. Het is niet de enige partij die zijn heil zoekt in ons land. Het Italiaanse Exor (Fiat, Juventus) is zelfs genoteerd aan Euronext Amsterdam en krijgt daar binnenkort gezelschap van de Spaanse bouwgi-gigant Ferrovial.

De keuze voor Nederland als vestigingsplaats is vooral ingegeven door flexibele wettelijke mogelijkheden. Hier mogen bedrijven aandelen zonder bijbehorend stemrecht uitgeven, zodat de oprichters tot in lengte van dagen het bedrijf als privébezit kunnen blijven besturen. In Italië en Spanje mag dat – geheel terecht – niet. Daarbij is Nederland voor bedrijven een warm fiscaal bad, waar de deelnemingsvrijstelling helpt wereldwijde winsten onbelast binnen te harken.

BEWUST BELEID

Deze faciliteiten zijn niet per toeval ontstaan. Ze zijn bewust beleid voor een klein land dat fiscaal moet opboksen tegen grotere economieën, om het vestigingsklimaat voor Nederlandse multinationals even aantrekkelijk te kunnen houden. Maar het beleid kent ongewenste bijwerkingen. Doordat het vennootschapsrecht jaren geleden

EEN ZETEL-
VERPLAATSING
OP PAPIER
DRAAGT GEEN
CENT BIJ AAN DE
NEDERLANDSE
ECONOMIE

GERBEN EVERTS

is directeur van de VEB

de facto is uitbesteed aan juristen aangesloten bij internationale advocatenkantoren, is de inhoudelijke deskundigheid met betrekking tot democratie en recht op de departementen zelf verdwenen.

Terwijl beleggers de verliezers zijn van deze ontwikkeling, lachen een paar juridisch adviseurs, accountants of fiscalisten de hele weg naar de bank. Zij vullen hun zakken onder het mom van aantrekkelijke kapitaalmarkten en meer keuze voor beleggers. Ze zien hun kans schoon en adviseren steeds meer Europese bedrijven hoe die zich via Nederland van het juk van de lokale overheid, fiscus en toezichthouders kunnen ontdoen.

GEEN CENT

Ministers wordt wijs gemaakt dat nieuwe beursnoteringen en een papieren zetelverplaatsing het vestigingsklimaat en de eigen nationale economie versterken. In werkelijkheid draagt het geen cent bij. Dat is pas het geval als ook de productie naar Nederland verhuist en hier belasting wordt afgedragen. Daar heb je geen zetel of beursnotering voor nodig. Zo klaagt Nederland bij herhaling dat Italië en Spanje hun financiële huishoudboekje beter op orde moeten brengen, maar zwaait het zelf de deur wijd open voor belastingvluchtelingen en rijke families die hun maatschappelijke

rol verloochenen en geen enkele zeggenschap willen afstaan in ruil voor extra kapitaal.

Een reactie kon niet uitblijven, de verkeerde helaas. Inmiddels worden ook de fundamentele rechten van beleggers in Italië en Spanje opgegeven voor de drang naar rücksichtslose zelfverrijking. De ontwikkeling naar een Europese kapitaalmarkt is ontspoord. De Nederlandse pensioenfondsen, verzekeraars, vermogensbeheerders en particuliere beleggers hebben 2.000 miljard euro in het buitenland belegd. Dit grote nationale belang werd altijd gestut door goede pan-Europese beleggersbescherming. Dat juist Nederland de aanzet heeft gegeven tot verdere verschraving van rechten, maakt duidelijk dat Den Haag het belang van een goed investeringsklimaat hier en in Europa volledig onderschat of simpelweg niet begrijpt.

FLAUWEKUL

Deze flauwekul moet stoppen. De wijze waarop politici beursnoteringen aantrekkelijker willen maken, is de domste aanpak die ik ooit heb gezien. Flexibel vennootschapsrecht en eenvoudiger toegangseisen tot de beurs dragen op geen enkele wijze bij aan een sterkere of aantrekkelijker kapitaalmarkt. Het ondergraaft het vertrouwen van beleggers, het corrigerend vermogen van aandeelhouders op het ondernemingsbestuur en de fiscale discipline die van bedrijven mag worden verwacht.

Misbruik van recht moet door politici niet worden gelegaliseerd, maar bestreden.